Poštnina plačana v gotovini | Maribor, sobota 22. oktobra 1932 | Štev. 241 | Leto. VI. (XIII.)

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA"

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Padanje našega kulturnega nivoja

S. O. S. OB USODNI URI.

Praški »Večernik Národních Listů« je te dni objavil uvodnik »Kultura na ústupu«, v katerem opisuje usodne pojave nazadovanja češkega kulturnega življenja zaradi velike gospodarske krize. S. O. S., ki ga je s tem poslal v češko javnost nas je napotil, da se ozremo tudi po naši slovenski domovini in se vprašamo, kako je pri nas? **In ta pogled je še dosti bolj obupen kakor člankarja »bk« po Češkoslovaški, zlasti v našem Mariboru, drugem slovenskem kulturnem središču!** Kjerkoli povprašamo po upravah naših časnikov in časopisov, po knjigarnah, pri kulturnih društvih, pri gledališki blagajni itd., povsod dobimo isti odgovor: **»Kriza!«** In da bo mera še bolj popolna, nam je včeraj sporočil telefon iz Ljubljane, **da so se tam sestali stradajoči slovenski likovni umetniki pod vodstvom staroste Riharda Jakopiča in sklenili započeti — nabiralno akcijo!**

Po vsem tem se samo po sebi postavlja vprašanje: **Ali bodo mogle naše založbe sploh še izdajati knjige in revije, bodo mogla naša kulturna in znanstvena društva sploh še delovati, in kaj bo z našo umetnostjo, z našimi gledališči, v prvi vrsti z mariborskim?** Z neverjetno vztrajnostjo in požrtvovalnostjo, ki jo lahko občuduje ves svet, smo si ustvarili Slovenci visoko kulturo. Ustvarili smo si jo sami, brez vsake pomoči, v Avstriji celo med neprestanimi boji z onimi, ki so si želeli le eno, da bi izginili s sveta, da bi se potem oni lahko polastili naše zemlje **in ustvarili preko naše domovine most, ki bi spajal Nemce in Italijane na obalah sinje Adrije.** V silnem naporu in v neobdelanem času je oral ledino veliki oznanjevalec slovenske kulturne pomladi **Valentin Vodnik.** V nič boljših razmerah ni ustvarjal **France Prešeren** svoja nesmrtna dela, ki so danes steber vse stavbe našega slovenskega leposlovja. Toda za časa Vodnika in Prešerna, zlasti še za časa **Jurčiča, Levstika, Gregorčiča** in moderne je bilo na Slovenskem tedanjim razmeram proporcionelno **več zanimanja za domače kulturne tvorbe, kakor ga je sedaj!** Zanimati se za slovstvo, znanost, umetnost, gledališče itd. je bil kategorični imperativ vsakega izobraženca, od trgovca do profesorja. **In prav ta kultura nas je rešila in ohranila slovanstvu!**

Ko se je pojavila sedanja finančna in gospodarska kriza, so se morali večinoma vsi stanovi utesniti. Morali so reducirati svoje izdatke, ker so jim bili reducirani tudi dohodki, **in reducirali so jih v prvi vrsti na račun naše kulture, kakor da bi bila ta luksus,** reducirali so jih pa še prav posebno tisti, **ki jim tega ne bi bilo treba, vsaj v taki meri ne, in jim je kriza prišla skoraj kot dobrodošel izgovor.** Opustili so naročanje revij in kupovanje knjig, da o slikah in skulpturah sploh ne govorimo, izostali so iz gledališča in izstopili iz kulturnih društev. Vse kar zdaj še podpira slovensko kulturo in umetnost, so nekateri redki idealisti, in da bo ironija večja — **navadno iz tistih srednjih slojev, ki so najslabše situirani in jih je kriza najtežje prizadela.** Tako je postala kriza najusodnejša prav za kulturo, za znanost in umetnost, **in v tem je njena najbolj pogubonosna stran.** Kajti zavedati se moramo, da nas s tem ne uničuje samo materialno, **temveč tudi duhovno, ubija in niža kulturni nivo vsega naroda.** Fakt, ki je treba da ga brez skrupulov pokažemo javnosti je: **naš kulturni nivo pada, pada naglo in sorazmerno na vseh straneh!**

Kam nas bo privedlo to padanje, kam bo privedlo našo mladino, bodočo osrednjo generacijo, hrbtenico naroda, ki dorašča v kulturni brezbrižnosti staršev? **Namesto kulturnega napredka, nazadovanje!** Človek bi skoraj s **Spenglerjem** obupal nad bodočnostjo Evrope in se pridružil izvajanjem njegove knjige **»Untergang des Abendlandes«.** In vendar bi se vsaj pri precejšnjem številu naših ljudi še našlo nekaj denarja tudi za liste in knjige, za likovno umetnost, za kulturna društva, koncerte in **zlasti za gledališče.** Če je denarja kljub vsej krizi za razno »šundliteraturo«, za razne slikarske in kiparske »kiče« iz tujine, za razne dvomljive zabave, ki nivo samo še poplitvujejo, **potem bi ga lahko bilo tudi za pravo, resnično poplemenitujočo kulturo lastnega naroda.** Obupno padanje nas sili, da se ozremo bolj resno v nas in si izprašamo vest. Prav posebno pa moramo zaklicati v javnost: **»Kultura ni luksus, kultura je edina etična opora naroda, in zato vsakdanja in nujna potreba!«**

Sir Simon o razorožitvi

VELIK GOVOR ANGLEŠKEGA ZUNANJEGA MINISTRA. — ANGLIJA JE STORILA VSE ZA SPORAZUM Z NEMČIJO. — POSLEDICE NAJ SI SEDAJ NEMČIJA SAMA PRIPIŠE.

LONDON, 22. oktobra. **Zunanji minister sir John Simon je imel v svojem volilnem okrožju velik govor, v katerem se je bavil tudi z razorožitvenim vprašanjem. Simon je izjavil med drugim, da, prejema britanska vlada s strani javnosti zelo veliko nasvetov, naj uporabi kot podlago pri nadaljnem delu za razorožitev Hooverjev načrt. Treba je pa vedeti, da je bila Anglija v Ženevi prva velesila, ki je ta načrt pozdravila. Če pa bi britanska javnost vedela, kaj se je za kulisami vse zgodilo, potem bi bolje razumela ulogo svoje vlade v tej zadevi, kajti britanska vlada ni bila niti slabotna niti rezervirana. Britanska vlada je že takoj in zelo odločno opozorila Nemčijo, da se more vprašanje njene zahteve po pravici do enakopravnosti pri oboroževanju, ali kakor jo v Nemčiji že imenujejo, rešiti samo sporazumno.**

Zunanji minister sir Simon je nato opozoril poslušalce na Macdonaldovo izjavo, da nima Anglija v načelu nič proti nemški zahtevi po enakopravnosti, in Nemčija mora tudi prav dobro vedeti, koliko se je Anglija trudila, da bi uspešno posredovala med njo in njenimi sosedami.

Usoda nadaljevanja pogajanj je sedaj v veliki meri odvisna od zadržanja Nemčije do sosedov. Angleška prizadevanja za sklicanje konference štirih velesil se ne smejo razumeti tako, kakor da bi šlo za briskiranje ženevske razorožitvene konference. Gre le za metodo, po kateri naj se Nemčija zopet spravi v Ženevo. Toda Nemčija je odklonila tudi drugo angleško povabilo, in zato si mora posledice pripisati sama sebi. Nemčija mora razumeti, da se svet ne bo dal odvrniti od razorožitve in velesile bodo razorožitveno delo nadaljevale z njo ali tudi brez nje.

Ob koncu je omenil Simon že v Ženevi, Londonu in Parizu okrepljene vezi med Anglijo in Francijo in poudaril, da dajejo najboljšo garancijo za red in mir ter tudi za gospodarsko obnovitev Evrope.

Dva nova umora v Sofiji

PRVA ŽRTEV VIDIN MITOV IZ CARIBRODA, DRUGA ZAVAROVALNI AGENT TOMO DUROV.

SOFIJA, 22. oktobra. **Predsinočnjim okrog 22.35. je bil v bližini sofijskega kolodvora umorjen 50letni bivši pehotni narednik Vidin Mitov iz Caribroda. Morilec Todor Petrov, o katerem so listi svoj čas pisali, da je bil poslan iz Jugoslavije v Sofijo, da bi tamkaj umoril svojega lastnega brata, se je po umoru Mitova sam javil policiji. Pri zaslišanju je izjavil, da je umoril Mitova zato, ker ga je ta še za časa svojega vojaškega službovanja, ko je služil pod njegovim poveljstvom, silno šikaniral. Vrhu tega pa je dejal, da je bil Mitov tudi skrbski vohun. Eden sinov Mitova služi v jugoslovanski armadi, drugi sin pa je jugoslovanski duhovnik, dočim je hčerka poročena z nekim sodnim tajnikom v Caribrodu.**

SOFIJA, 22. oktobra. **V četrtek zvečer okrog 20. je bil na Cesti carja Simeona umorjen 36 letni agent zavarovalne družbe »Bulgarija« Tomo Durov, doma iz vasi Putele pri Lerinu. Tudi ta umor je v zvezi z zadnjimi umori makedonstvujočih. Morilec in njegov pomagač sta še pravočasno pobegnila.**

Madžarski socialisti proti fašizmu

»NEPSZAVA« USTAVLJENA ZA 8 DNI ZARADI NAPADA NA MUSSOLINIJA. PROTESTNA STAVKA TIPOGRAFOV.

BUDIMPEŠTA, 22. oktobra. **Socialnodemokratski glavni organ »Nepszava« je bil zaradi hujskanja k razredni mržnji in zaradi nastopa proti madžarskim zunanjepolitičnim interesom ustavljen za 8 dni. Policija je zaplenila včeraj ponoči vse že razposlane liste. V utemeljitvi ustavitve navaja notranji minister kot razlog ostro kritiko Gömbösovega govora.**

Neposreden povod ustavitve pa je bila kritika Mussolinijevega »madžarskega govora«, v katerem ga je imenovala množinstvenega morilca. Ministrski predsednik Gömbös je izjavil zastopnikom tiska, da pomeni prepoved izhajanja lista svarilo socialno-demokratičnim voditeljem.

Socialno-demokratično vodstvo stranke je na včerajšnji izredni seji sklenilo vložiti proti zaplembi najenergičnejši priziv in zahtevati od Gömbösa za to odgovor. Stranka se bo tudi še nadalje borila za to, da se Madžarska obvaruje in otrese vsakega fašističnega vpliva. V vseh budimpeštanskih tiskarnah so nameščenci v znak protesta proti vladni odredbi vprizorili včeraj 5 minutno stavko.

ZBLIŽANJE RUSIJE IN JAPONSKE.

BERLIN, 22. oktobra. Iz Moskve poročajo: Japonski poslanik je imel predvčerajšnjim z zastopniki ruskega zunanjega komisariata daljšo konferenco, na kateri so se razgovarjali o splošnem položaju v Mandžuriji in posebej še o japonsko-ruskem sodelovanju pri vzdrževanju reda in miru v Mandžuriji.

VOJNA NAPOVED BEOGRAJSKIM PODGANAM.

BEOGRAD, 22. oktobra. Občina je odredila na dan 5. in 6. novembra veliko uničevanje podgan. Prebivalstvu bodo razdelili strup, ki ga bo treba polagati po kleteh in kanalih. Posebna komisija bo nadzirala uničevanja podgan.

Avdienca predsedstva narodnega predstavništva

BEOGRAD, 22. oktobra. **Kralj je sprejel danes dopoldne novo predsedstvo narodne skupščine in senata, ki je prišlo v avdijenco pod vodstvom dr. Kumanudija in dr. Pavelića. Kralj se je s funkcionarji obeh zbornic razgovarjal več časa o raznih aktualnih zadevah.**

Zaupnica avstrijski vladi

DUNAJ, 22. oktobra. **Včeraj popoldne se je nadaljevala ob 16. seja parlamenta in je potekla v najlepšem redu. Predvčerajšnji predlog dra. Seitza za nezaupnico vladi in izvedbo novih parlamentarnih volitev 27. novembra, so podprli tudi velikonemci s predlogom za izrek nezaupnice. Nato so socialni demokrati preklicali svoj predlog in so glasovali za predlog nezaupnice, ki so ga predložili velikonemci. Bivši minister in narodni poslanec dr. Schmitz je nato predlagal, da se vprašanje razpusta parlamenta odloži do pomladi, ko naj bi se določil termin novih volitev. Pri glasovanju sta bila predloga velikonemcev in socialnih demokratov odklonjena s 83 : 78 glasovom in je bil v istem razmerju glasov sprejet predlog dr. Schmitza. —**

NOVO ZLATO V JUŽNI AFRIKI.

CAPETOWN, 22. oktobra. V Rang Fountaineu so izsledili ogromna ležišča zlate rude, čijih eksploatacijo cenijo na 220.000 ton. Vladni krogi upajo, da bo sedaj deloma omiljena gospodarska kriza Južne Afrike.

Dnevne vesti

Požigalec Trgles obsojen na dosmrtno ječo

STRAH PRAGERSKE OKOLICE PRED VELIKIM KAZENSKIM SENATOM OKROŽNEGA SODIŠČA.

Nihče ne bi prisodil slabotnemu 22letnemu hlapcu Albinu Trglesu lastnosti, ki jo je imel mogočni vladar nekdanjega rimskega imperija cesar Nero, ki je dal iz naslade zažgati cvetoče mesto Rim. Požigalec Trgles je bil že od lanskega Božiča sem pravi strah širše pragerske okolice, saj je spravil na beraško palico 14 posestnikov kar čez noč. Ko je opravljal svoj zločinski posel, ni minil teden, da ne bi bil poročal naš list o neprestanih požarih v okolici Pragerskega. Prebivalstvo tamkajšnjih vasi je bilo že zbegano in je izgubilo skoro vso vero v čuječnost orožnikov, ki so bili dan in noč na poslu. Ni se še ohladilo eno pogorišče, že je zapel ognjeni petelin svojo strahotno pesem na drugem koncu vasi. Da bi si ljudstvo vsaj malo odahnilo, je organiziralo nočne straže, ki so kakor čuvaji v srednjem veku, hodile od vasi do vasi. Toda ves trud je bil zaman. V pragerski okolici je kar naprej gorelo, dokler se ni končno posrečilo pragerskim orožnikom prijeti zločinskega požigalca v osebi Albina Trglesa, ki je služil za hlapca pri posestniku Antonu Vrečku v Bukovcu pri Zgornji Polskavi.

Požigalec Albin Trgles je sin še živeče kočarice Ane Trglesove. Svoj čas so imeli Trglesovi manjše posestvo v Loki pri Framu. Po očetovi smrti je šel Albin služit za hlapca in je bil priden delavec, kakor ga opisuje njegov zadnji gospodar Vrečko. Bil je vojak, pa tudi kaznovan je že bil zaradi zločinstva tatvine. Pragerski orožniki so imeli piko na njega. In niso se motili, čeprav se je Trgles sam prostovoljno javljal in ponujal za stražo ter pridno in junaško pomagal gasiti pri vsakem požaru. Ko so zvedeli, da bo v noči na 25. aprila na straži, so neopaženo sledili vsakemu njegovemu koraku. Bila pa je tista noč strašno temna. Zato je orožnik, ki je bil na zasledovanju v bližini Vrečkove domačije, takoj opazil, ko se je posvetilo v čebelnjaku. Ob slabem svitu plamena, ki je objel slamnato streho je opazil, kako je švignila moška postava iz čebelnjaka na Vrečkovo dvorišče in po glasu: »Gori, gori!« je takoj spoznal hlapca Trglesa.

Tako se je ujel požigalec Trgles v orožnikovo past. Izprva je skušal vse tajiti, končno pa se je le vdal. Ko so ga gonili, močno vklenjenega od pogorišča do pozorišča, je priznal požig za požigom.

Pri današnji razpravi je predsednik po prečitani obtožnici prebral tudi mnenje psihiatrov, ki so opazovali obtoženca in dognali, da je dedno obremenjen in opazili na njem znake duševne zaostalosti, vendar ne v toliki meri, da bi ne bil odgovoren za svoje početje. Obtožen je bil, da je zažgal viničarijo Franca Podkrižnika v Oglenšaku, viničarijo Antona Vrečka v Benkovcu, shrambo za slamo posestnika Martina Cehtla, viničarijo Riharda Vauhnika v Loki, gospodarsko poslopje Štefana Hojnika v Loki, viničarijo Amalije in Marije Hrastnikove v Bukovcu, kozolc posestnika Ivana Koropca v Bukovcu, viničarijo Franca Rečnika v Bukovcu, stanovanjske hiše je zažgal Antonu Hojniku v Bukovcu, Martinu Cehtlu v Loki in Ivanu Hojniku v Bukovcu, nadalje je zažgal viničarijo Josipa Prsteca v Bukovcu, zanetil je ogenj v gozdu Antona Vrečka v Bukovcu in njegov čebelnjak. Trgles je požigal iz gole naslade. Veselilo ga je, če je videl, da gori in kako begajo ljudje. Sam priznava, da je po vsakem požigu mirno zaspal, in ga nič ni pekla vest.

Po kratkem posvetovanju je senat obsodil požigalca Trglesa na **dosmrtno ječo.**

Razpravo je vodil v. s. s. g. Lenart, prisedniki pa so bili: višja sodna svetnika gg. dr. Tombak in Zemljič ter okrožna sodnika gg. Kolšek in dr. Čemer. Obtožbo je zastopal državni tožilec g. dr. Hojnik, obtoženca pa je branil ex offo odvetnik g. dr. Miloš Vauhnik.

„Maribor v jeseni“

Učiteljski dan. — Zgodovinska beseda. — Sadjarska in perutninarska razstava. — Pokušnja vin.

S prireditvijo letošnjega »Mariborskega tedna« so se pokrenili koraki v novo gospodarsko življenje našega obmejnega mesta in z njo je bil podčrtan tudi važen položaj, ki ga zavzema kot gospodarski in kulturni center na področju bivše Spodnje Štajerske. Hudo so grešili tisti, ki so še pred nedavnim odrekali Mariboru važnost in sposobnost gospodarskega, kulturnega in socialnega napredka. Vse to so pokazale že prve prireditve in dale novega pogona in poguma ter podlago za razvoj v bodočnost.

Kot zaključek vidnega dela teh stremljenj pa bodo jesenske prireditve v času od 5. do vključno 7. novembra in je prometno ministrstvo udeležencem že dovolilo četrtinsko vožnjo. Jesenske prireditve »Mariborskega tedna« bodo združene z velikim koncertom Ipavčeve župe, ki je organizirala »Zgodovinsko besedo« kot svečano proslavo 70letnice prvega slovenskega koncerta v Mariboru. Na tem koncertu bodo združeni pevski zbori predvajali isti program, s katerim je stopilo pred 70 leti pred javnost slovensko pevsko društvo, združene bodo z učiteljskim dnevom, ker se bo ob tej priliki zbralo v Mariboru učiteljstvo iz štirih okrajev, slovesno otvorilo svoj »Učiteljski dom« in odkrilo spominsko ploščo zaslužnemu šolniku Neratu v Krčevinski šoli. Nastopil pa bo tudi učiteljski pevski zbor v veliki unionski dvorani.

Mariboru se torej obetajo slavnostni dnevi in bodo te slavnosti izpopolnile še sadjarska in perutninarska razstava, pokušnja vin, ter razna predavanja. Oficielna otvoritev jesenskih prireditev bo v soboto 5. novembra ob 11. uri v unionski dvorani. Razstave bodo razmeščene na unionski verandi.

Sinoči je imel prireditveni odbor pod predsedstvom podžupana g. Golouha v mestni posvetovalnici svojo sejo, katere so se udeležili tudi prireditelji razstav, in sicer sta bila navzoča za perutninarsko razstavo višji veterinarski svetnik g. Pirnat in g. Stanko Šnuderl, za sadjarsko razstavo g. Kranjc in g. Ambrožič, za poskušnjo vin pa g. Gilly in profesor Vojsk. Nadalje so bili navzoči načelnik gradbenega urada nadsvetnik g. inž. G. Černe, bančni uradnik g. Loos, zastopnika učiteljskega društva gg. Hren in Lukman ter zastopnika Glasbene Matice in Ipavčeve župe gg. profesorja Mirk in Druzovič.

Mestni župan g. dr. Lipold je službeno odpotoval v Beograd, kjer bo intervenira o raznih komunalnih zadevah mestne občine in vložil predstavko prometnemu ministru, da se v primeru premestitve kontrole dohodkov preseli nazaj v Maribor. Za časa njegove odsotnosti ga nadomešča podžupan g. Golouh.

Promocija. V ponedeljek 31. oktobra bo promoviral na zagrebški univerzi za doktorja prava agilni član akademskega društva »Triglava«, g. **Tone Brumen,** odvetniški koncipient, sin pokojnega narodnega borca in odvetnika dr. Antona Brumna v Ptuju. Iskreno čestitamo!

Nočno lekarniško službo ima prihodnji teden Vidmarjeva lekarna »Pri Arehu« na Glavnem trgu.

Pa tudi izbritje vratu pri ženskih frizurah bo postalo z uporabo Nivea kreme ugodneje.

Pred britjem in sicer pred namiljenjem se morate vedno natreti z

NIVEA-CREME
NIVEA-OLJEM

ne premočno, ker preprečuje ustvarjanje pene! Natrete se lahko že zvečer. Koža bo postala voljna, brada se bo omehčala in več ne boste trpeli zaradi rdečih razpoklin na licu.

Nivea-krema: Din 5·— do 22·—
Nivea-olje: Din 25·— do 35·—

Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d.z.o.z.
Maribor, Gregorčičeva ulica 24

Iz učiteljske službe. Za stalne učitelje so imenovani: Eva Mlekuževa na Pobrežju pri Mariboru, Živko Tomšič v Kramarovcih, Ljudmila Pahorjeva v Gančanih in Anica Ažmanova v Prevaljah.

Usmilite se najbednejših! Ker se bliža konec leta, je te dni začela pobirati Protituberkulozna liga v Mariboru nove člane. To humanitarno društvo opravlja že več kot deset let z velikimi uspehi svoje človekoljubno delo. Tembolj se sme pričakovati od naše javnosti, da bo vsakdo uslišal klic trpečih bratov in sester in po svojih močeh prispeval k plemenitim akcijam Protituberkulozne lige. Saj so vendar oni, ki bolehajo za tuberkulozo in ki razen tega nimajo sredstev za svoje zdravljenje, najbolj potrebni podpore javnosti.

Nocoj bo v gledališču prva letošnja glasbena predstava. Poje se Leharjeva opereta »Friderika«, glasbeno odlično delo, ki je doseglo povsod velik uspeh. Opozarjamo, da bo začetek točno ob 20. uri in prosimo obiskovalce predstave, da pridejo pravočasno, ker je uvertura silno nežna ter bi bilo škoda, da jo zamudniki motijo.

Lutkovno gledališče Sokola matice se otvori v nedeljo 23. t. m. ob 16. uri z veseloigro »Gašperček in razbojnik«. Gašperček vabi svoje stare in mlade prijatelje v malo dvorano Narodnega doma.

Predavanja za mojstrske izpite. Ker se je prijavilo okrog 40 udeležencev, otvori obrtno-pospeševalni zavod Zbornice svoj drugi tečaj predavanj za kandidate mojstrskih izpitov v ponedeljek 24. t. m. zvečer točno ob pol 8. uri. Predavanja bodo v risalnici drž. deške meščanske šole v poslopju drž. realke, vhod iz Krekove ulice. Predavanja bodo trajala 8 do 10 dni, vsak večer 2 uri.

Dr. Gerhart Galle

splošni zdravnik, otvori svojo prakso v ponedeljek, 24. oktobra v Gosposki ulici 14. Ordinira od 9. do 11. in 15. do 16. ure. Telefon 2828. 3507

Drugi smučarski večer zimskosportnega odseka SPD. Kakor smo poročali že včeraj, je zimskosportni odsek SPD povabil slovitega avstrijskega poklicnega smuškega učitelja Ernesta Rittmanna na dve predavanji. Dočim je v četrtek predaval o lepotah Radstadtskih Tur, je včeraj demonstriral praktične vaje, ki so dobremu smučarju za smučanje v planinah neobhodno potrebne. Pokazal je dvanajst gimnastičnih vaj. Zanimanje za ta večer je bilo zelo veliko, pri vajah je sodelovalo okrog 100 smučarjev, prav toliko je bilo pa tudi gledalcev. Zimskosportnemu odseku gre za njegov trud vse priznanje in prepričani smo, da mu bodo smučarji za to hvaležni.

Gasilno in reševalno društvo. Od jutri do prihodnje nedelje je v pripravljenosti 3. četa. Četnik Henrik Egger. V primeru požara in nesreče kličite telef. štev. 23-36 ali 22-24.

Sokolska tombola. Sokol Maribor III priredi 7. maja 1933 predvidoma na Trgu svobode veliko tombolo ter prosi vsa ostala društva, da se blagohotno ozirajo na ta termin.

Želodčne bolečine, pritisk v želodcu, gniloba v črevesju, žolčnat okus v ustih, slaba prebava, glavobol, težak jezik, bleda barva obraza, izginejo često po večkratni uporabi naravne »Franc Jožefove« grenčice s tem, da jo izpijemo kozarec preden ležemo spat. Specialni zdravniki za bolezni v prebavilih izjavljajo, da se mora »Franc Jožefova« voda toplo priporočati kot v te namene služeče domače zdravilo. »Franc Jožefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pomožna akcija jugoslovanskih emigrantov. Zastopniki društev: Jugoslovanska Matica, Narodna obrana, Koroški klub, »Nanos« in »Jadran« so na včerajšnjem skupnem sestanku ustanovili »Pomožno akcijo jugoslovanskih emigrantov«, ki bo nadaljevala delo, ki ga je opravljal doslej »Jadran«.

Vložitev prijav za zgradarino. Hišni lastniki se opozarjajo, da poteče rok za vlaganje davčnih prijav dne 31. oktobra 1932. Kdor ne vloži prijave pravočasno, plača 3% osnovnega davka kot kazen.

Opustitev proge Maribor—Rače—Ptuj. Radi zelo slabega prometa opušča Mestno avtobusno podjetje v Mariboru z dnem 24. t. m. obratovanje na progi Maribor—Rače—Ptuj.

Otvoritev strelišča v Podovi. Jutri dopoldne bo podovska strelska družina slovesno otvorila svoje novo strelišče. Ob pol 10. uri bo sprejem gostov na postaji Rače-Fram, od koder krenejo strelci in gostje v povorki z godbo na čelu na novo strelišče.

Zahvala! Pevsko društvo »Zarja« na Pobrežju pri Mariboru se iskreno zahvaljuje ge. Katarini Lešnikovi s Pobrežja za Din 400, darovanih po posredovanju g. dr. Rudolfa Ravnika, odvetnika v Mariboru.

Dar. Mesto venca na krsto pokojnega Josipa Stauberja je darovala gospa Kunigunda Steherjeva znesek 210 Din prostovoljnemu gasilnemu društvu v Studencih, za kar se ji najlepše zahvaljujemo. Poveljstvo.

Za ženo, za moža in za otroke
„TEMPO“ čevlji na obroke

LJUBLJANA Gledališka 4 **CELJE** Aškerčeva 3 **MARIBOR** Slovenska 16

Esperantski tečaji se začenjajo meseca novembra. Kdor se zanje zanima, naj se oglasi pri L. Kitzler, Schenker & Comp., Meljska cesta 16 ali Franju Klanjšku, trgovcu, Glavni trg 21.

Krajevni odbor Rdečega križa v Krčevini priredi v nedeljo 23. okt. točno ob 15. uri v šoli gledališko predstavo igre **»Šola v nebesih«.** Pred igro bo kratko predavanje o naši narodni zgodovini in balkanski vojni l. 1912-13. Vstopnina: stojišče 3 Din, sedež 5 Din. — Čisti dohodek prireditve je namenjen za nakup obleke in obuvala ubogim učencem. Za številno udeležbo se priporoča odbor.

Pevsko društvo »Zarja« na Pobrežju bo imelo svoj redni občni zbor 5. novembra 1932 ob 20. uri v gostilni Renčelj na Pobrežju.

Gospod Svengali priredi dva eksperimentalna večera v »Veliki kavarni«, in sicer v sredo 26. in v petek 28. t. m.

NOGOMETNA TEKMA ZA PRVENSTVO SLOVENIJE

V nedeljo, dne 23. oktobra ob 14.45 na igrišču I.S.S.K. Maribora v Ljudskem vrtu:

A.S.K. Primorje (Ljubljana) : S.K. Železničar

Predigra ob 13. uri S.K. Svoboda komb. : S.K. Železničar rez. Ob vsakem vremenu

Mariborski pevci na bojišču balkanske vojne

GLASBENA MATICA V KUMANOVEM IN NA NJEGOVEM BOJNEM POLJU MESECA APRILA LETA 1931.

Danes, 22. oktobra, se obhaja po vsej državi proslava zmage Srbov nad turško vojsko v bitki pri Kumanovem. Na tistih temnih, le malo obraslih skalah se je na ta dan enkrat za vselej razbila turška sila na Balkanu in posijalo je zlato solnce svobode toliko teptani in kruto preganjani srbski raji; na ta dan je srbski seljak zdrobil stoletja stare okove na svojih rokah in kot prost gospod pokonci nesel svojo glavo z bojišča. Na Kumanovem stoji zibelj, v katero je takratni prestolonaslednik Aleksander radostno položil še šibko, a zdravo dete, poznejšo krepko Jugoslavijo. Kumanovo je vogelni kamen današnje Jugoslavije, lahko bi ga pa imenovali tudi njeno zibelko. Vsak zaveden Jugoslovan si ob priliki rad ogleda zgodovinsko Kosovo polje, še rajše pa kraj srbske osvoboditve — Kumanovo.

Leta 1931, in sicer 14. aprila, je tudi pevski zbor naše Glasbene Matice ob priliki svoje turneje po Južni Srbiji obiskal to za nas in našo zgodovino nad vse važno mesto. Morebiti se zanima kdo izmed čitateljev za obisk matičnih pevcev Kumanova in njegovega slovitega bojnega polja, zato mi naj bo dovoljeno, da se ga danes spomnim na tem mestu.

Zjutraj dne 14. 4. 1931. smo se pripeljali iz Skoplja v Kumanovo. Razlika med obema mestoma je precej velika. Skoplje, nekdaj središče južnosrbskega življenja, ima še danes okrog 80.000 prebivalcev in, izvzemši turški del mesta, popolnoma evropsko urejeno mestno življenje. V Skoplju najdeš vile in šole, ki bi bile lahko kras in ponos vsakega evropskega mesta, Kumanovo pa se le počasi otepa turške lenobe, nesnage in blata. Imelo pa je tudi že nekaj modernih stavb — danes jih je gotovo že veliko — med drugimi od Turkov sezidano enonadstropno hišo za avstrijske žandarmerijske častnike, ki so vežbali Turke proti Srbom, in v zadnjih letih postavljeno »Sokolano«, nenavadno veliko in lepo stavbo izven mesta. Tako je Kumanovo na zunaj, v srcu pa sama bratska ljubav, postrežljivost in gostoljubje. Reči že — moram, da tako prisrčnega in neprisiljenega sprejema od tistih dob tudi najstarejši Matičarji nikjer niso doživeli. Na kolodvoru dobrodošlice od občine, vojske, pevcev, skavtov, Sokola itd., potem pa nas je vojaštvo v svojih avtomobilih odpeljalo proti mestu, ki je približno 4 km oddaljeno od postaje.

Pred mestom nas je čakala sokolska godba, ki nam je nato godla skozi mesto. Mimogrede naj omenim, da nas je čakalo pred mestom vse! Bili smo vsi srečni spričo takega sprejema. Takrat je izjavil poveljnik mesta, da nam v Kumanovem ne morejo pokazati krasnih stavb, zanimivih galerij, bogatih tovaren itd., pač pa nekaj, kar je samo v Kumanovem: Ona sveta tla, kjer je tekla zibelka naši svobodi. Zato nas je dal v automobilih prepeljati v 16 km oddaljeno vasico Mlade Nagoričane, rojstni kraj naše mlade svobode. Povzpeli smo se med silnim kamenjem razstreljenega hriba na njegov vrh, kjer nam je naš rojak, polkovnik g. Grizold, doma iz Ruš, v pretresljivih besedah orisal ves potek silne bitke pri Kumanovem l. 1912. K predavanju samem bi le pripomnil, da sem malokdaj slišal govornika, ki bi znal svoj predmet tako poljudno in vsestransko jasno obrazložiti, kakor smo v Kumanovem slišali g. Grizolda. Škoda, da si človek takih reči ne zapomni, danes bi vsaj z enim delom tega marsikateremu bralcu prav dobro ustregel.

Gledali smo vse te griče, ki so bili tedaj pokriti s trupli naših junakov, stali smo na tleh, ki so bila prepojena z njihovo krvjo, iz katere nam je zrastla svoboda. Pobožno smo poslušali zgodbo njih trpljenja in čisto po sebi se je zgodilo, da smo zapeli »Vigred se povrne«. Vsi smo čutili globoko hvaležnost do njih in tiho hodili po svetih tleh. Gospodu predavatelju se je zahvalil v imenu pevcev g. dr. Tominšek, ki je poudarjal v svojem govoru, da hočemo slediti ljubezni padlih junakov do rodne grude z marljivim delom, da ustvarimo res srečno lepo našo domovino. In nazaj je šlo v Kumanovo na pokopališče, skupen grob vseh teh junakov. Ondotni duhovniki so opravili žalne molitve, prota pa je izgovoril še besede zahvale za ta obisk, Matičarji so pa zapeli »Blagor« in se nato vrnili v mesto.

S tem je dobil, kakor čitam v naši kroniki, naš obisk v Kumanovem visoko patriotično obeležje in v očeh meščanov smo brali posebno zadovoljstvo in navdušenje.

Janko Arnuš.

... pere

ALBUS-terpentinovo milo

Zanesljivo, kot zvest pomočnik, učinkuje terpentin s svojo nesnago razkrajajočo močjo v spojitvi z močno se penečim ALBUS-milom.

ALBUS-terpentinovo milo je tedaj idealno, zanesljivo pralno sredstvo:

ALBUS-milo s terpentinom.

ALBUS-terpentinovo milo, pere bolj hitro in belo in pri tem varčuje Vaše perilo.

Občni zbor Glasbene Matice

POROČILA O LANSKEM DELOVANJU. — PRORAČUN ZA NOVO LETO. — NOVI ODBOR.

V **društvenih prostorih v »Unionu«** je imela naša Glasbena Matica svoj XIV. redni občni zbor, ki ga je vodil predsednik **g. dr. Tominšek**. Po uvodnem pozdravu vseh navzočih je podal obširno predsedstveno poročilo. Spomnil se je v preteklem poslovnem letu umrlega častnega predsednika, slavnega in nepozabnega dr. Oskarja Deva, čigar spomin so navzoči počastili stoje. Pokojnikova vdova je podarila Matici bogato zbirko pokojnikovih muzikalij. Nato je izrekel predsednik zahvalo vsem podpornikom društva. Zavedati se moramo, da je Glasbena Matica resna korporacija z veliko odgovornostjo, ki zahteva mnogo treznega in preudarnega dela ter vsestranske požrtvovalnosti, v interesu celote morda tudi žrtev. Vsi deli naše organizacije so v preteklem letu lepo delovali, nekateri celo odlično napredovali, zlasti pa se je pričela skupna skladnost prav to leto razvijati do razveseljive višine.

Prejšnje leto smo z impozantnim uspehom nastopali na zunaj (šola v Beogradu, pevski zbor pa v Južni Srbiji). To leto je bilo naše delovanje intenzivno notranje. Pevski zbor se je dvignil že do kar drznega poleta in frapantne višine z Borisom Godunovim ter zlasti s sijajnimi nastopi o priliki pomožne akcije, pri koncertu Ipavčeve pevske župe in pri festivalu v Ljubljani. Zbor je postal prvovrsten instrument v rokah odličnega dirigenta. Naša šola pa je harmonično delujoča dosegla to leto svoj višek glede poseta, kakor tudi glede uspeha, ki je bil za javnost in za kritiko viden pri velikih koncertnih nastopih, ki so pokazali, da se iz naše šole in naših instrumentalistov poraja nov orkester po zaslugi ravnatelja g. Hladeka. Saj so ti gojenci instrumentalisti sodelovali pri tukajšnjih orkestralnih koncertih, šola sama pa je na vzoren način pokazala, kaj zna, na Haydnovi proslavi 2. in 3. maja. Načelno pomembno je, da sta se šola in pevski zbor združila v skupnem nastopu. Žalostno pa je, da občinstvo bolj in bolj izgublja smisel za pravo umetnost. Poset naših lanskih prireditev je bil vobče zelo slab, tako slab, da ga izgovor s krizo ne opravičuje. Idealnega priznanja pa je Matica dosegla dovolj. Posebno počaščenje ji je naklonil kralj s tem, da je odlikoval vzorni pevski zbor z redom sv. Save IV. vrste.

Tajniško poročilo je podal g. **Ivan Cvetko.** Iz njega je razvidno, da ima Matica 117 ustanovnih članov, 178 plačujočih staršev gojencev in 82 izvršujočih članov v pevskem zboru. Blagajniško poročilo je podal g. **Ferdo Bobič.** Lani je imela Matična blagajna 345.997 Din prejemkov in 304.481 Din izdatkov. Trenutno ima Matica naloženega denarja na tekočem računu 41.516 Din. Sprejet je bil nato predlog novega proračuna za bodoče poslovno leto, in sicer je bil dosedanji proračun znižan z ozirom na krizo in potrebo štedenja skoro za šestino. Dohodki so preračunani na 205.500 Din, izdatki pa na 239.052 Din. Primanjkljaj 33.552 Din bi se kril z event. državno, mestno in posojilniško podporo.

Poročilo gospodarja je podal g. **Gustav Šparl,** arhivarsko poročilo pa gdč. **Marija Rozmanova.** Matični arhiv ima da-nes 1300 glasbenih del in 295 zborov. Iz poročila šolskega nadzornika g. **Ferda Bobiča** je razvidno, da je imela šola lani 350 gojencev, in sicer 294 instrumentalistov, 206 obiskovalcev teoretičnih predmetov, dočim se je sluhovnih vaj udeleževalo 177 gojencev. Orkesterski ansambl je štel 42 članov, pri koncertnih nastopih pa jih sodeluje 32. Učiteljski zbor z ravnateljem vred je štel lani 11 oseb. O delovanju pevskega zbora je poročal njegov načelnik g. **Janko Arnuš.** Zbor je štel v začetku lanskega leta 145 članov, ki so se pa kmalu razredčili in odpadali deloma sami, deloma so pa bili zaradi nedisciplniranosti in neorednosti izključeni. Ob koncu leta je štel zbor le še 96 članov, in sicer 50 ženskih ter 46 moških. Vseh javnih nastopov je bilo 11. Za častnega člana je bil izvoljen predsednik Šabskega pevskega zbora.

Poročilo o društvenem orkestru in založništvu je nato podal g. Tominšek, nakar je bila določena članarina za prihodnje leto na 25 Din, kakor lani. Pri volitvah je bil ponovno, in sicer že desetič izvoljen za predsednika g. dr. Tominšek, v odboru pa so gg. Janko Arnuš, Fran Irgolič, Ivan Cvetko, Ferdo Bobič, Marija Rozmanova, Ivan Lukman, dr. Franjo Cernek, Gustav Šparl, Albin Horvat in Josip Malenšek, njihovi namestniki so Ciril Mohorko, Ivan Avsenak in Rudolf Vodeb. Pregledovalca računov sta Josip Sever in Franc Štor.

Ves potek občnega zbora, ki ga je ob 22. zaključil predsednik g. dr. Tominšek, je podal nazorno sliko o razveseljivem napredku in razvoju te naše odlične ustanove, ki jo čaka še najsijajnejša bodočnost z ozirom na zveste in nad vse agilne odbornike ter izvežbano in disciplinirano članstvo.

Anton Funtek

Včeraj popoldne je umrl v Ljubljani po daljši bolezni znani slovenski pesnik in prevajalec Anton Funtek. Pokojnik je bil rojen 30. oktobra 1862. v Ljubljani, kjer je obiskal realko, nato pa prestopil na učiteljišče, ki ga je tudi absolviral. Učiteljeval je nekaj časa v Litiji in v Št. Vidu pri Stični, nato pa študiral s podporo kranjskega deželnega odbora na Dunaju. Postal je profesor na ljubljanskem moškem učiteljišču, po prevratu pa mu je bilo poverjeno urejevanje »Uradnega lista«. V slovenski literaturi je Funtek na odličnem mestu pesnika in izvrstnega prevajalca. V svojih pesmih je bil klasicističen mojster lirike in tudi epike. Med prevodi so Funtkova dela gotovo med najodličnejšimi umetninami, v prvi vrsti Goethejev »Faust« in Baumbachov »Zlatorog«. Spisal je tudi več mladinskih in učnih knjig. Nekaj let je bil urednik »Ljubljanskega Zvona«. Pogreb bo jutri ob 15.30 s Tabora v Ljubljani. Naša javnost bo ohranila pokojnika v trajnem častnem spominu!

Visok jubilej Dragotina Hribarja. Danes praznuje 70letnico svojega plodovitega, trpljenja in velikih uspehov polnega življenja znani industrijec in predsednik Zveze industrijcev ter član vseh naših gospodarskih in drugih ustanov in društev g. Dragotin Hribar. Njegovo ime je znano ne le v mejah naše ožje domovine, temveč tudi v vsej domovini in daleč izven nje. Kot sin ljubljanske meščanske rodbine se je v Blasnikovi tiskarni izučil za stavca, bil pozneje upravitelj Narodne tiskarne ter nekaj časa tudi odgovorni urednik »Slovenskega Naroda«. Leta 1890. se je preselil v Celje, kjer je ustanovil prvo slovensko narodno tiskarno in knjigarno. Izdajal je tudi »Slovenski narodni koledar« in borbeni slovenski list »Domovino« ter se sploh uspešno udejstvoval v narodno-obrambnem in javnem življenju. V Ljubljano se je preselil l. 1902. in ustanovil lastno tiskarno in založništvo. Izdajal je revijo »Slovan«, pozneje pa je ustanovil veliko tovarno pletenin. Je tudi predsednik Ljubljanske borze, podpredsednik Zbornice za TOI, Ljubljanskega sejma itd. Čestitkam vse naše javnosti se pridružujemo tudi mi in mu kličemo: »Še na mnoga leta!«

Narodno gledališče

Repertoar.

Sobota, 22. oktobra ob 20. uri »Friderika«. Premiera.

Nedelja, 23. oktobra ob 20. uri »Friderika«.

Ponedeljek, 24. oktobra. Zaprto.

Torek, 25. oktobra ob 20. uri »Dve nevesti«. Red A.

Otvoritev dramske šole pod vodstvom glavnega režiserja J. Koviča bo v nedeljo 30. t. m. (ne 1. novembra) ob 10. uri dopoldne v mali kazinski dvorani v gledališkem poslopju. Tam bo vpisovanje vseh interesentov. Pojasnila daje pismeno ali ustmeno vsak dan od 17. do 19. ure J. Kovič, Gregorčičeva 26.

Proklamacija kralja Petra ob napovedi balkanske vojne

K DVAJSETI OBLETNICI USODNIH ZG ODOVINSKIH DNI PREDVOJNE SRBIJE.

Ko slavimo te dni dvajseto obletnico prve balkanske vojne, ki je tako silovito uplivala na razvoj in zmago jugoslovanske misli, ne bo odveč, če objavimo proklamacijo, ki jo je kralj Peter I. Veliki Osvoboditelj naslovil tedaj na srbski narod:

»Najnovejši dogodki so postavili na dnevni red zopet reševanje usode Balkanskega polotoka, s tem pa tudi usodo Stare Srbije, te slavne ali tužne majke naše kraljevine, kjer je historično jedro srbske države starih kraljev in carjev, kjer so nemanjičske prestolnice: novopazarski Ras, Priština, Skoplje, Prizren; kjer žive naši bratje: po krvi, po jeziku, po običajih, po narodni zavesti, željah in težnjah.

Osvajalna in nestrpna otomanska vladovina iztreblja že dolge veke te naše brate.

Od berlinskega kongresa dalje, samo nbijanje, odvajanje v Azijo in, do zadnjih dni, nasilno razseljevanje, poturčenje žensk in moških, nepriznavanje naše vere, jezika, srbskega imena, je bilo podlaga turške uprave.

Rušenje Stare Srbije se je vršilo že poprej divjaško; nadaljevalo pa se je pod novo ustavno vladavino z novimi sredstvi in s ciljem, da se v carevini uničijo vse narodnosti in da ostane samo ena, otomanska.

Ta nova ustavna vladavina se je potrudila, da tudi ekonomsko stere Srbe in je dotedanji slabi družabni, gospodarski in finančni sistem, osnovan na osvojenju in srednjeveškem fevdalizmu, storila še težji za Srbe. Ona jim je tudi vsilila dolžnost vojaške službe, obdržala pa je zanje nadalje vse one težke obveze fevdalnega režima, ki so jim bile navržene prav zato, ker niso služili v vojski. Vendar pa pri vsem tem ni bilo Srbu tudi v tej novi dobi obvarovano imetje, nasledstveno ali pridobljeno, kakor tudi ni bilo obvarovano njegove življenje.

Izostanek varstva je ustvarjala slaba uprava, podkupljiva sodišča in stalna anarhija, ki je v zadnjem času dosegla svoj vrhunec.

Vse skupaj je ustvarjalo položaj Srbov v Turčiji nevzdržljiv.

Ta nevzdržno stanje je tiralo dolga stoletja Srbe k selitvi iz Stare Srbije, od zadnje naše vojne s Turčijo pa prehajajo vsako leto v našo kraljevino tisoči obupanih in nagih beguncev. Danes jih je Srbija prepolna. Njihovo prebegavanje je ustvarjalo Srbiji ogromne denarne izdatke in je stalno vznemirjalo njene prebivalce.

Pričakovalo se je, da bo Turčija znala ceniti vse žrtve Srbije, toda zaman. Miru ni bilo niti na sami meji, ki jo je mednarodna komisija večinoma protinaravno potegnila po bivši vojni s Turčijo. Pogosti oboroženi vpadi, ki smo se jih morali sredi miru z velikimi žrtvami braniti in varovati, so vznemirjali naše prebivalstvo v obmejnih okrajih in ga ovirali, da bi se predajal brezskrbno kulturnemu in gospodarskemu razvoju. Pa tudi same carinske turške mere so nesmiselno preprečevale trgovski promet teh krajev. Nenaklonjenost otomanske vlade se je pokazala najbolj v vprašanju ustvaritve velikega mednarodnega dela, ki bi bilo koristno za obe naši državi in za gospodarsko življenje ostalega civiliziranega sveta. Srbija, odsekana od morja, se je vedno trudila, da bi dobila od porte dovoljenje za gradnjo železnice od naše meje do Jadranskega morja, ki jo smatra Srbija za svoje življenjsko vprašanje; toda brez uspeha.

Turške vlade so stalno izpričavale tudi napram svojim državljanom žalostno nerazumevanje svojih dolžnosti in so bile gluhe za vse pritožbe in predstavke. Prišlo je tako daleč, da ni bil že nihče več v evropski Turčiji zadovoljen s tamkajšnjim stanjem. Dovolj je bilo že Srbom in Bolgarom, pa tudi Grkom in Albancem. Upirajo se po vrsti tako muslimani, kakor tudi katoliki in pravoslavni. Zato so tudi vse sosedne balkanske države, trpeče isto zlo, ukrenile brezštevilno korakov v svojo in korist svojih bratov, toda zopet zaman. Srbske vlade so v teh štiriintridesetih letih izčrpale brezuspešno vsa diplomatska sredstva tako pri prijateljskih državah, kakor tudi pri porti: še več, ko so se pred leti pričele reforme v nekaterih vilajetih evropske Turčije, je bil večji del Stare Srbije izločen iz tega poskusa. S svoje strani sem ukrenil vse potrebno, da bi na miren način popravil to neznosno stanje za nas, kakor tudi za naše brate. V tej smeri sem stopil v sporazum s kraljevinami balkanskih držav, da složno poskusimo s skupnim predlogom v Carigradu popraviti ono, česar več ne moremo trpeti. V tem stremljenju smo bili iznenadeni z mobilizacijo in koncentracijo turške armade na naših mejah. Na to smo morali odgovoriti z enakimi merami, vendar pa smo s skupno noto, izpolnjeno z vsemi oziri umerjenosti, napravili zadnji poskus, da bi našli primeren izhod. Na to je bilo odgovorjeno z novim pokoljem naših bratov, z novimi zverstvi nad njimi; z novimi kršitvami mej in končno z odpoklicem turških poslanikov iz Beograda, Sofije in Aten.

Zato sem v Božjem imenu zapovedal svoji junaški vojski, da stopi v svefti boj za svobodo naših bratov, za boljše življenje in napredek kraljevine Srbije. Naši bratje Črnogorci že krase z novimi lovorikami svoje zmagovite zastave, z nami pa stopata danes naprej tudi junaški zavezniški armadi bolgarska in grška. Večno nam je bilo skupno trpljenje, skupni interesi nas vežejo, naj nam bo tudi skupno delo na koristi in svobodi Balkanskega polotoka.

Moja armada bo v Stari Srbiji našla poleg kristjanov tudi Srbe muslimane, ki so nam tako dragi, z njimi pa tudi Albance, kristjane in muslimane, s katerimi živi naš narod že tisoč in tristo let in deli z njimi srečo in nesrečo. Vsem prinašamo svobodo, enakost in bratstvo v vsem s Srbi. Naša Srbija bo tudi tjakaj prinesla zaželjeni mir in napredek, kakor ga je prinesla krajem, osvobojenim leta 1877-78, v katerih žive svobodno napredni, zavestni in zadovoljni državljani. To življenje bomo zasnovali tudi na obalah Labe, Sitnice, Ibra, Drine in Vardarja.

Pozivam vas, dragi bratje, da z vsem srcem podprete mojo hrabro vojsko, da ustvari to in zastavite v to vse svoje moči.

Naj živi moj mili srbski narod!«

Po Gandhijevih stopinjah . . .

STRADALNA STAVKA FLAMSKEGA VOJAŠKEGA UPORNIKA.

Prebivalstvo Flandrije živi že nekaj časa v velikem razburjenju, ker je bil Flamec Rüdiger Simoens, ki je odločno odklonil obvezno službo v belgijski armadi, ponovno aretiran in strada v zaporu že od 27. septembra dalje. V vseh mestih in vaseh Flandrije se prirejajo demonstracije, v katerih zahteva ljudstvo, da izpuste oblasti jetnika na prosto. Obenem se je v ta namen ustanovil v Bruslju poseben nadstrankarski odbor, ki se mu je pridružil tudi podpredsednik senata Lafontaine. Simoensov primer ima naslednjo zgodovino:

Simoens je bil 27. septembra aretiran in izročen vojaškemu sodišču, ker je že drugič odklonil, da bi služil v belgijski armadi. Bil je že pri prvem uporu obsojen na 3 mesece zapora. Tudi tedaj je pričel z gladovno stavko in ni hotel vložiti priziva proti sodbi. Da bi preprečil poostritev spora, je sam državni pravdnik napadel obsodbo, s čimer je bila dana Simoensu priložnost, da je prenehal s stavko. Prizivni termin je bil izbran tako spretno, da je Simoens praktično odsedel svoje tri mesece zapora. V prizivni razpravi je bil Simoens ponovno obsojen, ker pa je kazen že odsedel, je bil takoj izpuščen. Po prihodu na svobodo je bil zopet poklican k odslužitvi svojega kaderskega roka. Ker je pa ponovno odrekel pokorščino, je bil prijet, postavljen pred sodišče in obsojen na 10 mesecev zapora.

Belgijska vlada je sedaj v zelo neprijetnem položaju. Če ugodi zahtevi ljudstva in spusti Simoensa na svobodo, bi ta nastopal kakor zmagovalec in bi njegovemu vzgledu lahko sledili tudi mnogoštevilni drugi Flamci. Če pa obdrži upornika v zaporu in ga prisili k odslužitvi vojaške službe, bo flamski pokret pridobil novega »mučenika«. Vlada si ne ve pomagati in koleba brez vsake odločitve med obema izhodoma. Pričakuje se, da bo Simoens zaradi oslabelosti končno vendarle prenehal stradati in se bo pokoril zakonu.

V zaporu se trudijo Simoensovo gladovno stavko čim bolj otežkočiti. Najprej so puščali v njegovi celici različna izbrana jedila, da bi ga zapeljali v skušnjavo, vendar s tem niso mogli zlomiti njegove trdne volje. Ko to ni pomagalo, so mu odvzeli tudi vrč z vodo. Ko je proti temu protestiral, so mu rekli, naj pozvoni, če si zaželi vode. Ko pa je pozvonil, so mu prinesli skodelo mleka, ki ga je pa odklonil. Simoens je sedaj že tako oslabel, da so ga morali prenesti v bolnišnico. Tudi vse prizadevanje zdravnikov, da bi ga pregovorili k uživanju jedi, je ostalo brezuspešno.

Izredno globok vtis na javnost je napravilo tudi obnašanje Simoensove matere pred sodiščem. Izjavila je, da jemlje na sebe vso odgovornost za sinovo početje. Ona sama ga je vzgojila kot pacifista. Zanimiva je tudi teza Simoensovih zagovornikov, ki so nazorno dokazovali, kako je bil njihov klient vedno poslušen in dober sin ter je odklonil vojaško službovanje na nasvet svojih roditeljev. Če torej vojaško sodišče obsoja Simoensa, s tem prav za prav obsoja njegovo družino, ki je pa podlaga vsega današnjega družabnega reda, ker je sin samo poslušal svet svojih roditeljev, ki so ga vzgojili kot pacifista.

V krempljih kitajskih gusarjev

DOŽIVLJAJI ANGLEŠKEGA PARNIKA »HELIKONA«.

Pred kratkim je vse svetovno časopisje poročalo v kratkih vrsticah, da so kitajski roparji nedaleč od zloglasnega morskega zaliva Bias Bay na severovzhodni strani Hong Konga ujeli in zaplenili angleški parnik »Helikon«. Roparji so držali parnik v jetništvu 45 ur, ko pa so bili vsi potniki popolnoma oplenjeni in so bile vse zaloge iz prostornih parnikovih skladišč spravljene na varno, je bil parnik zopet izpuščen. Roparji so obdržali v ujetništvu samo 5 bogatih Kitajcev, ki jih bodo izpustili na svobodo šele potem, ko bodo prejeli zanj izplačano bogato odkupnino.

O tem dogodku, nekakem neverjetnem gusarskem odmevu iz preteklega stoletja, so se sedaj izvedele naslednje podrobnosti:

Parnik je potoval iz Saigona proti Hong Kongu, ko so nenadoma mnogoštevilni gusarji, ki so se vkrcali na ladjo kot potniki tretjega razreda, na dogovorjeno znamenje s samokresi v rokah planili na častnike in posadko ter jih zvezali, dočim so ostali roparji pazili na potnike, ki se niso smeli niti ganiti. Gusarji so prisilili poveljnika parnika, da je dal obrniti ladjo proti zalivu Honghai Bay, nekaj milj severnejše od zloglasnega zaliva Bias. Da ne bi nihče mogel spoznati parnika, so mu prebarvali dimnike in ga nato z največjo brzino usmerili proti otočkom v bližini svojega skrivališča.

Med to kratko progo je bil na obzorju opažen neki drug parnik, ki so ga gusarji smatrali za angleško bojno ladjo in so takoj posumili, da se je »Helikonovim« častnikom kljub najstrožjemu nadzorstvu na nek način posrečilo odposlati radiogram s prošnjo za pomoč. Gusarji so tedaj zagrozili častnikom, da jih bodo, če se daljna ladja res izkaže za bojno ladjo, na mestu postrelili. K sreči pa je bila to neka trgovska ladja, ki je plula mimo v primerni daljavi in ni niti sumila o usodi »Helikona«.

Na parniku pa so se med tem odigravali razburljivi prizori nasilja in panike: Dva kitajska potnika, ki sta vedela kakšnemu mučenju bosta podvržena, sta rajše skočila v morje in se utopila. Eden teh nesrečnežev, bogat trgovec iz Macaoa, je potoval s svojo hčerko, ki se ga je oklenila, ko je očividno spoznala očetov grozni namen. Dočim se je oče potapljal, je dekle ležalo na palubi v globoki nezavesti.

Ko je parnik prispel v zaliv, so roparji zaplenili vse vrednostne predmete; ko pa so izpuščali ladjo v svobodo, so roparji vrnili prstane edinima dvema belima ženskama, ki sta bili na ladji, namreč neki Američanki in neki Kanadčanki, ki se ju tudi sicer nihče ni niti dotaknil. Navadno gusarji ne ubijajo belopoltih ujetnikov, če se ti seveda ne upirajo. Zadovoljujejo se s tem, da jim odvzamejo dragocenosti in prtljago. Nasprotno pa izpostavljajo Kitajce najstrašnejšim mukam, če se ne odkupijo z visokimi odkupninami.

Čim se je parnik oddaljil od nevarnih otočkov, je že odposlal radijske znake v vsemir: »S. O. S.« Čez nekaj ur sta pripluli dve angleški bojni ladji iz Hongkonga, toda gusarji so med tem že izginili brez sledu.

Listi naglašajo, da je to letos prvi primer gusarstva, pač pa je parnik »Helikon« sedaj že tretjič doživel enak gusarski napad. Preteklo leto so gusarji dvakrat napadli ta parnik. Zaliv Bias Bay je oddaljen okrog 60 milj od Hong-konga in leži severno od ustja reke Bisera. Če-

Milka Adamičeva:

Kriminalni roman

(Konec)

Gospejin obraz je dobil ob tej izjavi milejši izraz, vendar ni odvrnila ničesar. Položila je pladenj na mizo in opazila Potiskov roman.

»Kaj pa je tole?« je postala na mah ona radovedna.

»Moje najnovejše delo — kriminalni roman!« se je ponosno uzpel v postelji gospod Potisk.

»Če bi vas zanimal, izvolite ga prečitati!«

Ves je drhtel od veselja, ko je odhajala s knjigo.

Divili se bodo! Ne pričakujejo kaj takega od ubogega Potiska. Delal je načrte za naslednje delo, ki naj bi bilo še boljše še smelejše od prvega.

A dvomil je za hipec v samega sebe, bi li mogel napisati kaj še boljšega.

Minilo je nekaj dni. Gospa Pšeničnikova je čitala Potiskov roman. Zajtrk je dobival nekaj dni po služkinji. Jedva je čakal, da pride gospodinja sama. Z drhtenjem jo je pričakoval. Obsula ga bo z ugodno kritiko in Potisk se bo solnčil v solncu svoje slave. Zrasel bo v njenih očeh...

Gospa Pšeničnikova je konečno vstopila s pladnjem in zajtrkom. Na mizo je položila tudi njegov roman.

Gospod Potisk je iskal na njenem obrazu... »ničesar«... vse lice ji je bilo nekam čudno zapeto.

»Ste prečitali?« je vprašal z razočaranim glasom.

»Da! Jako lepo, seveda!« je odvrnila dokaj hladno.

In kakor da še nekaj pomišlja, je dostavila: »V ostalem, gospod Potisk, bi vam imela še nekaj povedati: Tole sobico smo vam primorani s prvim odpovedati. Robimo jo sami. Uredite si tako, gospod Potisk!«

— — — — — — — — — — —

»Si ga odpravila?« je poizvedovala popoldne prijateljica gospa Dobovičnikova, ki je bila na obisku pri gospej Pšeničnikovi.

»Ali, kaj pa misliš! Seveda! Kdo bi si bil mislil — tale skromni Potisk — pa tak zločinski tip. Saj me je groza, če pomislim, koliko let sem preživela z njim pod isto streho.«

»Isto bi storila jaz na tvojem mestu,« je kimala gospa Dobovičnikova »saj ni varno, le kako ti žonglira v svojem romanu z raznimi ropi in umori — to ti je potuhnjena zločinska duša. A seveda, kdo bi si bil mislil.«

— — — — — — — — — — —

In gospod Potisk se je moral ločiti od svoje ljubljene sobice. Slovo se mu je zdelo usodno. Ko je nakladal svojo prtljago mu je bilo do solz težko. Po malem je začel slutiti, da je tega kriv njegov — kriminalni roman.

prav je v bližini močna baza angleške vojne mornarice, so gusarji vendarle izbrali ta zaliv za svoje skrivališče že pred nekaj leti. Angleži so poskušali izvesti razne kazenske ekspedicije, toda vedno brez uspeha, ker varuje gorski, s samimi zasedami prepreženi teren gusarje prav odlično pred vsakim napadom. Strogo straženje pa je le imelo ta uspeh, da je preprečilo nekaj gusarskih napadov in da je ujelo večje število gusarjev, ki so bili takoj ustreljeni. V stražni službi sodelujejo tudi angleške podmornice.

Poljska in naš tujski promet.

Poljska republika je svojim državljanom skoro popolnoma onemogočila, da bi potovali v inozemstvo. Prejšnja leta je prišlo k nam večje število turistov, letošnjo sezono pa je število neznatno. Vzroke pa je iskati v okolnosti, da je poljsko finančno ministrstvo izdalo odredbo, po kateri mora vsak, ki hoče potovati v tujino, plačati za vizum posebno takso 400 zlotov.

Sport

Prireditve v nedeljo

Ob 10. na igrišču SK Železničarja: prvenstvena nogometna tekma SK Železničar mladina:SK Rapid mladina.

Ob 10. na igrišču ISSK Maribora: prvenstvena nogometna tekma ISSK Maribor mladina:SK Svoboda mladina.

Ob 13.15 na igrišču ISSK Maribora: prijateljska nogometna tekma SK Svoboda komb.:SK Železničar rezerva.

Ob 14.45. na igrišču ISSK Maribora: prvenstvena nogometna tekma **ASK Primorje (Ljubljana):SK Železničar.**

SK Železničar, nogometni odsek. Naša mladina igra v nedeljo 23. t. m. prvenstveno tekmo proti SK Rapidu. Tekma bo na našem igrišču ob 10. uri. Pri tekmi nastopijo sledeči igralci, ki morajo biti točno ob 9. uri na igrišču: Schweighofer, Frangeš III, Herič, Marčinko, Detiček, Škof, Turk II, Jemšac, Goričan, Wagner, Bračko, Kramaršič. Popoldan bo na igrišču ISSK Maribora prvenstvena tekma proti ASK Primorju. V tej tekmi nastopijo: Pischof, Wagner, Bačnik, Ronjak, Frangeš I, Glavič, Konrad II, Golimar, Efferl, Pavlin, Pezdiček. Predtekma bo ob 13.15 in sicer proti SK Svobodi komb. V tej tekmi nastopijo: Mahajnc, Jandl, Kositer, Zgonc, Urbančič, Foray, Vogrinec, Kohout, Straub, Viko, Seničar, Antoličič II. Rezerva Bauer, Bačnik. Igralci rezerve morajo biti ob ¾ na 13. na igrišču; igralci prvega moštva pa ob pol 15. uri.

Sokolstvo

Proslava 20letnice začetka balkanske vojne. Ker predvidoma v Mariboru popolnoma pravilno, kajti časi niso primerni za bučne manifestacije, ne bo nobene druge proslave obletnice onih dogodkov, ki pomenijo začetek osvoboditve našega naroda izpod tujskega gospostva, zato pozivamo vse mariborske sokolske edinice, naj razvijejo med svojimi pripadniki živahnejšo agitacijo, da se bodo udeležili v čim večjem številu predavanja, ki ga bo imel g. kapetan Pavlič dne 28. t. m. v Ljudski univerzi o pomenu kumanovske bitke za nadaljnji razvoj zgodovinskih dogodkov na Balkanu. Vstop bo predvidoma prost. — Zdravo! — Uprava Sok. župe Maribor.

Sokoli smučarji. Pozivamo vse člane smučarje, ki so bili doslej verificirani za razne druge klube, da se javijo osebno ali pismeno najpozneje do 26. t. m. v pisarni sokolske župe v Narodnem domu. Če se javijo pismeno, naj navedejo potrebne podatke in klub za katerega so bili doslej verificirani. Opozarjamo, da morajo biti odslej vsi člani sokolskih društev verificirani le za svoja društva. Društva, ki še nimajo smučarskih odsekov, naj store to čimpreje. — Župni načelnik.

Sokolsko društvo Maribor matica opozarja svoje članstvo na nastop Sokolske čete Sv. Marjeta ob Pesnici jutri v nedeljo 23. oktobra. Ker bo nastop že ob 14. uri, izostane pešizlet in se odpeljemo z avtobusom z Glavnega trga, ki bo vozil po potrebi od pol 13. ure naprej. Pozivamo članstvo, da se tega nastopa polnoštevilno udeleži. Zdravo!

Pierre Loti:

Lotijeva ženitev

Roman 31

Uboga mala Rarahu! Ko bova — in to bo kmalu — zopet tako silno daleč drug od drugega, boš zopet in boš za vedno ostala malo maorsko dekle, neizobražena in divja; umrla boš na oddaljenem otoku, sama in zapuščena, — a Loti tega morda niti vedel ne bo...

V daljavi se je pričela risati komaj vidljiva proga: bil je to otok Tahiti. Na vzhodu je žarelo nebo, na obali so ugašali ognji in utihnile so razigrane pesmi.

V tistem posebno slastnem jutrnjem času je bila Rarahu tam na Mooreji, razgreta od plesa, prepuščena sama sebi. Misel na to me je pekla kakor razbeljeno železo...

XXXII.

Popoldne se je kraljica s kneginjami in spremstvom zopet vkrcala na ladjo, da se vrne v Papet. Ker je bila sprejeta z običajnimi častmi, sem nepremično opazoval neštete čolne, piroge in šalupe, ki so dovažali njeno spremstvo. Njegovo itak veliko število je bilo še povečano z mnogimi mladimi ženskami z otoka Mooreje, ki so hotele nadaljevati proslavo še na otoku Tahitiju.

Naposled sem zagledal tudi Rarahu; tudi ona se je vračala. Svojo belo tapo je bila zamenjala z rožnato in v lase si je vtaknila sveže cvetje; na pobledelem obličju so se še bolj jasno kakor navadno odražale črte tetoviranja, in okoli oči je imela temne kolobarje.

Gotovo je bila ostala pri upaupi do ranega jutra; sedaj pa je vendarle prihajala, vračala se je, in to je bilo v tistem trenutku vse, kar sem želel od nje.

XXXIII.

Vozili smo se po mirnem morju ob naj lepšem vremenu. Bil je večer, solnce je komaj zašlo; fregata je plula neslišno in puščala za seboj lahne in slabotne valove, ki so umirali v daljavi na ko ogledalo mirnem morju. Veliki temni oblaki so bili osamljeno raztreseni po nebu in so se razločno oddvajali od bledorumenega ozadja, ki se je bočilo za neskončno prozorno atmosfero.

Na zadnjem delu »Rendirja« se je neka skupina mladih žensk graciozno oddvajala od neba nad oceanom. Ta skupina me je silno presenetila: Ariiteja in Rarahu sta se pogovarjali kakor prijateljici in poleg njiju sta bili Maramo, Faimana in še dve dvorjanki.

Govorile so o neki pesmi, ki jo je bila spesnila in uglasbila Rarahu in so jo hotele vse znati in peti.

In zares, kmalu so zapele to novo pesem; zapele so jo v troje Ariiteja, Rarahu in Maramo. Rarahin glas, ki se je najbolj slišal, je jasno izgovarjal besede, ki sem jih vse razumel:

Heahaa noa iho,
te taara no Paia
i tou nei tai ia oe,
tau hoa, ehahe!...
Na iriti hoi aue,
i te tumu no te tiare,
ei faaiti i tau tai ia oe
tau hoae, ehahe!...
Na taa tau hoae,
ei Farani te fenua;
o neva oe to mata, aite e
hio hoi ane, ehahe!...

(Majhen je še sam vrh Paje
na otoku Bora-Bori
napram moji silni boli,
o moj dragi, nepozabni!...
Razdejala sem tiaro,
da bi bol ti to izdala,
o moj dragi, nepozabni!...
A odšel si preč od mene,
daleč daleč na Francosko;
naj še bolj po morju gledam,
ah, nikjer te več ne vidim!...)

Ta pesem, ki se je tistega večera tako žalostno razlegala po mirni in neskončni gladini Tihega oceana, ta pesem, ki so jo s tako nenavadnim ritmom in s tako globokim občutjem pele tri mlade žene, je ostala za vse čase vrezana v moje srce kot najmočnejši spomin na prekrasno, a tako silno daljno Polinezijo...

XXXIV.

Noč je bila že črna in globoka, ko se je pisano spremstvo kraljice Pomare vrnilo v Papet, kjer je po cestah in ulicah vse mrgolelo.

Kmalu po prihodu sva se našla drug poleg drugega tudi jaz in Rarahu na poti, ki je vodila do najinega doma.

Isto občutje naju je bilo pripeljalo na tisto pot, po kateri sva šla molče, brez besed, kakor dva sprta otroka, ki ne vesta kako bi se zopet približala drug drugemu.

Odprla sva vrata, in ko sva vstopila, sva se spogledala....

Pričakoval sem, da mi bo napravila sceno, da mi bo očitala vse, kar ji bo padlo na pamet in da se bo jokala. Namesto vsega tega se je pa nasmehnila, obrnila se vstran in skomignila z rameni; — to je bil nepričakovan izraz razočaranja, grenke žalosti in ironije.

Ta smehljaj in obrat sta povedala več, kakor bi mogla povedati vsaka, tudi najdaljša beseda; na kratek in jasen način sta mi povedala približno to-le:

»Ah, dobro sem vedela, da sem ti samo malo in ničevo bitje, slučajna igračka. Za vas bele ljudi me Maorke tudi ne moremo biti nič drugega. A kaj bi dosegla s tem, če bi se jezila? Sama sem na tem svetu; pa naj sem sedaj tvoja ali koga drugega, vseeno je! Bila sem ti ljubica, tu je bil najin dom in vem, da še zdaj hrepeniš po meni. Kaj naj storim? Ostanem, tu sem!...«

(Nadaljevanje sledi.)

Vajenca
sprejmem proti plačilu. Kotlarstvo, Slovenska ulica 18. 3511

Prodam staro spalnico
trdi les. Cena ugodna. Betnavska cesta 29. 3480

Flaneli barhenti
čedni vzorci

Mis Edith Oxley
diplomirana na univerzah Cambridge in Paris se priporoča kot učiteljica za angleški in francoski jezik. Prevzame tudi prestave v teh jezikih. Gregorčičeva 12 II. 3491.

Svila (nove barve)
krojaški pribor
velika izbira

Restavracija Narodni dom
toči pristna vina iz priznanih ljutomerskih in pekrških kleti, liter po 6, 8, 10, 12 Din. **Odličen vinski mošt, liter 6 Din.** Sprejema tudi abonente na prvovrstno hrano po konkurenčnih cenah. Topla in mrzla jedila ob vsakem času. Dobra in točna postrežba. — V nadi, da postane Narodni dom to, kar je bil nekdaj, se slovenskim društvom in slovenskemu občinstvu priporoča **Marija Kudrova,** restavraterka. 3458

Dve opremljeni sobi
z eno in dvema posteljama oddam takoj. Rajčeva ulica 2 I. 3479

Jos. Tichy i Dr.
Konces. elektrotehnično podjetje Maribor, Slovenska ul. 16, te.: 2756, proizvaja elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega b laga po konkurenčni ceni. 1603

Postrežkinja,
pridna in poštena išče zaposlitve s 1. novembrom. Izurjena je v vseh gospodinjskih delih. Naslov v upravi »Večernika«. 3474

Ugoden nakup v dobi krize!
Pohištvo, madrace, patentni vložki, žični vložki, odeje, flanelaste odeje, zavese, perje, blazine, predpostelji, zavesni nosilci, postelje, otomane, stoli, fotelji, rolete, žima, afrik in volna na zalogi najcenejše samo pri F. Novaku, Vetrinjska ulica 7, Koroška cesta 8. Naročila in popravila izvršujem hitro, solidno in poceni. 3484

»ASTRA«
dvignite pismo v upravi »Večernika«. 3405

TEKSTILANA BUDEFELDT
preje F. Michelitsch
Gosposka ul. 14

Singer šivalni stroj
z okroglim čolničkom ceneno na prodaj. Mehanična delavnica Draksler Rupert, Vetrinjska ulica 11. 3503

Vzamem poštenega fanta
na hrano in stanovanje. Koroška cesta 74, pritličje, levo. 3504

Hišnica,
katera je sposobna opravljati vsa hišna dela se sprejme. Naslov v upravi »Večernika«. 3504

Vdova zdravnika
sprejmem na stanovanje in hrano enega ali dva dijaka. Naslov v upravi »Večernika«. 3482

Oddam v vili
opremljeno solnčno sobo solidnemu gospodu ali gospodični. Naslov v upravi »Večrnika«. 3483

18letnega dečka,
kot vajenca sprejme proti plačilu Vesna akumulator, Strossmajerjeva ulica. 3505

Lepo, dobro ohranjeno lisičjo boo
prodam. Prešernova ul. 19. Vprašati od 13. do 14. ure. 3494

Naznanjam cenjenim gostom,
da bo danes v soboto v gostilni »Pri dravski brvi«, Strma ulica, **pojedina domačih klobas.** Se priporoča gostilničarka Julijana Vidmar. 3513

Oddam
s 1. novembrom sobo solidnima gospodoma. Centrum mesta, nova hiša, kopalnica. Naslov v upravi. 3468

Opremljeno sobo
z električno razsvetljavo takoj oddam boljši osebi. Magdalenska ulica 41. 3478

Iščem dobrega krojaškega pomočnika
za takoj. Gomboc, Maribor, Cankarjeva ulica 1. 3469

Učitelj daje instrukcije.
Maribor, Krekova ulica 14, vrata 9. 3139

Volneno blago za plašče in obleke
zadnje novosti

Sadno drevje v jeseni sajeno,
doseže vegetacijo za eno leto v naprej. Naročite takoj pri: **»Drevesnica Rosenberg«,** Maribor, Tržaška cesta 64, kjer dobite prvovrstna drevesca vseh vrst po znižanih cenah. 3410

Moško perilo
kravate - nogavice
nizke cene

Trgovski lokal
na ulico takoj oddam. Stolna ulica 5. 3510

Prazno sobo
ali sobo s štedilnikom oddam. Ljubljanska ulica 42. 3509

Lokale in eno garažo
takoj oddam v najem. Naslov v upravi »Večernika«. 2827

Prva mariborska zasebna kuhinja,
Slovenska ulica št. 28, pod spretnim vodstvom, sprejme še abonente. Za obilen obisk se priporoča lastnica. 3021

POSOJILNICA R. Z. Z O. P. MARIBOR, NARODNI DOM

Ustanovljena l. 1882.
Stanje hranilnih vlog 85 milijonov Din
Rezervni zakladi nad 7½ milijonov Din

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje najkulantneje.
Rentni davek plačuje iz svojega.

Priporočamo

Ovčjo voljno za pletenje

znamke „Labud“

priznano izdatno pri uporabi.

„Kluft“ volna 10 dkg Din 12·-

4kratno zvita, skoro neraztrgljiva, posebno primerna za kratke nogavice, palčnike in dokolenice.

„Teka“ volna za jopice 10 dkg D 18·-

4kratno zvita, eno in večbarvna, za puloverje in jopice zelo pripravna.

„Friesia“ 5 dkg Din 9·-

2kratno zvita, v vseh modnih barvah. Izdatna volna za bluze, čepice itd.

„Srebrni labud“ 5 dkg D 12·-

dvakratno zvita, svileno se bleščeča, za otroške oblekce, čepice, zelo mehka in prijetna.

Novi zvezki za pletenje so dospeli!

C. Büdefeldt, Maribor
Gosposka ulica 4.
3345

Napise
na nagrobne spomenike
izvršuje lično črkoslikarska delavnica
Franjo Ambrožič
Maribor, Grajska ulica 5

Izšla je Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1933

ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obrajtan.

V »Veliki Pratiki« najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solnčnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solnčne in lunine mrke; — lunine spremembe; — poštne določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke, za pobotnice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse sejme na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju, Medžimurju in v Julijski benečiji; — pregled o koncu brejosti živine; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odločilnih oseb s slikami; oznanila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši. — Cena 5 Din.

»VELIKA PRATIKA« se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pismeno pri založniku:

tiskarni J. Blasnika nasl. d.d.
v Ljubljani.

PREVZEM GOSTILNE

Slavnemu občinstvu vljudno javljam, da sem prevzela staro znano **gostilno v Mariboru, Meljska cesta 33, nasproti vojašnice,** kjer bom točila izbrano pristno vino, pivo in postregla z mrzlimi in gorkimi jedili. Priporočam se za obilen obisk

Antonija Košir.

Prvovrstna sadna drevesa in cepljene trte

se zastonj sicer ne dobijo, pač pa po zelo znižanih cenah pri upravi banovinske trsnice in drevesnice v Pekrah, pošta Limbuš pri Mariboru. V zalogi vse priporočljive sorte. — Zahtevajte cenik! 3303

Vsako nedeljo v **gostilni Fani Sluga v Studencih, Cankarjeva ulica 11**

KONCERT

Dobra domača vina, kakor tudi topla in mrzla jedila cenjenim gostom vedno na razpolago. — Za obilen obisk se priporoča

gostilničarka

Prvovrsten sveti premog

in **suha drva** dobite pri

J. Govediču
Prešernova ulica št. 19
Telefon 2696 3512

Oglašujte!

Kupim
divji kostanj
po najvišji dnevni ceni
Veletrgovina s surovinami Ivan Sluga
Maribor, Tržaška c. 22 Telefon 2272

Velika pojedina divjačine
(srna, zajci in fazani)
v gostilni HUMMEL, Tržaška cesta 18

Modne liste
za jesen in zimo
Knjigarna Tiskovne zadruge
Maribor, Aleksandrova c. 13

USODA LJUDI!

Prosluli astrolog profesor Helén se je odločil izgotoviti Vam brezplačno Vaš horoskop. Slava prof. Heléna je tako razširjena po svetu, da nam res ni treba opozarjati nanj. Njegova znana sposobnost videti v bodočnost drugih, ne glede na njihovo oddaljenost od njega, meji na čudežnost. Sami astrologi vseh narodnosti z zvonkimi imeni gledajo nanj kot na svojega mojstra. Prof. Helén Vam pove po resnici vso Vašo usodo, napove Vam, kdaj lahko dosežete uspeh, dali najdete srečo itd. Njegov popis preteklih, sedanjih in bodočih dogodkov bo vzbudil Vaše občudovanje, presenečeni boste in uspeli boste. Ne bodite črnogledi, ne bodite nejevoljni — vse bo bolje. Ali, kje naj dobite to gotovost? Prof. Helén Vam to pove: v zvezdah! Ne verujete?

Zvezde govore resnico!

Čitajte, kar Vam piše sam profesor-astrolog Helén.

Spoštovani prijatelji!

Že ko sem samo omenil, da bom izgotavljal horoskope **brezplačno**, je bil moj tukajšnji zavod in moj tajnik g. Havelka naravnost zasut s prošnjami za postavljanje horoskopov.

Smatram za svojo dolžnost, da se Vam tem potom zahvalim za Vaše zaupanje. Prosim pa samo nekoliko potrpljenja. Horoskop izgotovim vsakomur po vrsti, kakor prihajajo prošnje. Zato ne poganjajte svojih prošenj.

Mislim, da se Vam vsem najbolje oddolžim s tem, da tudi sam storim za vse, kar je v mojih skromnih močeh. Dolga leta se že bavim s proučevanjem zvezd in njihovim vplivom na človeško življenje. Naučil sem se razumevati odnošaje zvezd do človeške usode in zato lahko vidim v bodočnost ljudi.

To svojo sposobnost dajem sedaj na razpolago vsemu človeštvu. Javite mi svoj naslov, poklic, dan, mesec in leto rojstva in povem Vam o Vaši usodi več, nego bi smatrali za mogoče. Vse Vam napravim brezplačno kot nagrado za mojo visoko starost in v zameno za moje stroške mi priložite le Din 10.—. Vse dopise naslovite le na moj zavod tako-le:

Astrološki laboratorij K. Havelka

Praga-Vinograde, Sleszká 116-M. Poštni predal 28, Češkoslovaška.

Oprostite mi, da ne navajam svojega naslova. Samotar sem in za svoje odgovorno delo potrebujem miru in zbranih misli. (Prof. Helén je star 86 let.)

Zahvaljujem Vam za Vaše prijateljstvo in zaupanje ter si bom prizadeval, da Vam napovem lepšo pot bodočnosti.

Vas vseh vdani prijatelj
prof. Helén, astrolog.

Naša opazka: Prof. Helén ni prerok — marveč učenjak, ki je vse svoje življenje posvetil zvezdam. Danes spada med naše največje dobrotnike, ker nam kaže pota k sreči in zadovoljstvu ter nas svari pred nevšečnostmi, ki nam jih morda pripravlja usoda. 39-1

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Centrala: MARIBOR
v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice

Podružnica: CELJE
nasproti pošte prej JUŽNOSTAJERSKA HRANILNICA

Sprejema **vloge na knjižice in tekoči račun** proti **najugodnejšemu** obrestovanju 36-

Najbolj varna naložba denarja, ker **jamči za vloge** pri tej hranilnici **Dravska banovina** s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru